

A magyar koronáról pedig föltételezhetjük, hogy ösmeri a maga országgyűlését. Ot-hatszázezer ember képviselő testülete ez egy olyan országban, melynek husz millió lakossága van. Ehez a képviselő-testülethez mérte hangját a korona. Az abszolutizmus, melylyel hangját színezte, nem kellett, hogy lelkiösmereti furdalásokat okozzon neki, mert az abszolutizmus nem most jutott először szóhoz az országban. A mi parlamentarizmusunk is az abszolutizmusnak a hangján beszél az ország népéhez. Mert egyéb az, mint abszolutizmus, amikor a nép egy elenyészően kicsi töredéke az osztályérdektől és osztályhatalomtól vezérelt akarata ráerősokolja az egész népre? A mai parlament csaknem ugyanugy beszél mint a korona: nem akarom, mondja a parlament, hogy az ország egész népének akarata érvényesüljön. Ezzel szemben a korona így nyilatkozik: nem akarom, hogy ennek a torz parlamentnek akarata céljait érjen.

Minden más államban a legerősebb ellentételt váltaná ki a nép minden rétegéből ez a hadiparancs. Nálunk csönd lesz és nyugalom. A nép megszokta az „alkotmányos“ éra alatt az abszolutizmust s a népnek tökéletesen mindegy, hogy a korona, vagy a parlament beszél-e hozzá az abszolutizmus hangján. A népnek a mai parlamenti rendszer mellett nem nyilatkozhatik meg az akarata. Az ő akaratával tehát nem is helyezkedett ellentétbe a korona. A nép egyik kicsi töredékének, mondotta el véleményét a korona, s hogy a korona akaratával szemben a nép kicsi töredékének az akarata érvényesüljön, ezért kár volna a nép nagy többségének sarkára állani. A nép akkor védi majd alkotmányát, ha lesz alkotmánya.

Elintéztetett.

A budapesti törvényszék ismét megmentette a hazát és a trónt, Groszmann és Weltner elvtársakat cizálta maga elé a vádlottak padjára, királysértéssel és izgatással vádolva Groszmann, míg Weltnernél beérték az osztálygyűlöletre való izgatás vádjával. Groszmann királysértés miatt négy hónapi fogházra ítélték, Weltner pedig fölmentették. A törvényszék abban az édes tudatban hagyta el a fórumot, hogy az ítélet kimondásával megint megmentette a szociális forradalomtól a hazát. A mai törvények, melyek az uralkodó osztály érdekeinek védelmére hoztak, csak a „bűnböjt“ keresik s figyelmen kívül hagyják az okokat, melyekben a „bűnböjt“ büne gyökeredzik. Csak a „bűnböjt“ akarják ok kiirtani, de meg hagyják az okokat, melyek a lázítás és izgatás egyedüli előidézői. Ez a struccpolitika az igazságszolgáltatásban. A törvényszékek már okulhattak volna. Százakat és százakat hurcoltak már börtönbe, de a lázítás és izgatás még se szűnt meg, mert a lázító nem az agitátor, hanem a mai társadalmi rend. Mihelyt ez a rend nem lázít és nem izgat önmaga ellen, a törvényszéki bírák nyugalomba vonulhatnak majd azzal az igazán boldogító tudattal, hogy most csakugyan elintéztetett.

A német császár a magántulajdon ellen.

Szántova bácsmezei község földjei határok azokkal a rengeteg bélyei erdősegekkel, melyekben II. Vilmos német császár, mint Frigyes főherceg vendége, vadászik. A császári szórakozás már hetek óta tartja együtt a környező vármegyék hatóságait lázas permanenciában. Fejérváry báró baranyai főispán személyesen járta be a bélyei erdőket és mind ezek tetejére a felettes hatóság megtiltotta a szántovai parasztoknak, hogy a jövő héttől kezdve a vadászatok befejeztéig akár egy paraszt is betegyje a lábát saját földjére.

A burgonyaszedés folyamatban van, a kukoricaszedés küszöbön áll, mindezzel a derék szolgátrói ukáz nem törődik, hanem szigorúan meghagyja a parasztok-

nak, hogy akinek valami dolga van a földjén, a hét végéig — ha török, ha szakad — el kell végeznie, mert azontul a német császár kényelme és biztonsága érdekében a szántovai parasztokat zsan-dárok kergetik ki saját tulajdon földjükről.

A parasztok, akik az egész évi keserves munka jutalmát buzgón igyekeznek betakarítani, megdöbbenve vonulnak vissza falujukba az uri parancs elől, mely most először tiltja el őket a munkától. Fura világl! Azt is becsukják, aki abbahagyja a munkát, azt is, aki nem akarja abbahagyni!

Dühög az „Alkotmány“.

A Kecskeméthy-vezérelte keresztény klerikális ifjuság védnökei fejüket és eszüket vesztették, amikor megtudták, hogy Pázmány (?) egyetemén kezd oszladozni a sötétség. Annnyira elfogta az Alkotmány, illetőleg Tákolmány című lap szerkesztőségét a düh, hogy nem tudtak a szocialista diákok ellen irni, akik veszedelmet jelentenek a szédelgő Kecskeméthyekre. Elővettek tehát egy régi polgári lapot, amely a Kecskeméthy vezérlete alatt álló ifjakat állította pellengére, s onnan kivágták a következő részletet és a szocialista diákokra alkalmazták:

„Tudjuk, kik ezek az alakok az egyetemen. Ehenkórász zsidó (eredetiben klerikális) gyerkőczök és olyan ifjanczok, akik tisztességes munka helyett pumolásból élnek; az egyetemen keresztet, ablakot törnek, tanárokat abzugolnak és a komoly egyetemi ifjuságot megakadályozzák a tanulásban.“

Nem csoda, ha így köpköd elkeseredésében az Alkotmány. Elhagyta a klerikális ifjakat Kecskeméthy, most nincs oly igazi, oly megbízható vezérük. Most legfeljebb csak a Kecskeméthy szelleme él közöttük. Eltűnt a vezér, de él még a szelleme és ez a szellem még jobban fogja ihletni a klerikális ifjakat, amikor felveszik a harcot a Marx és Engels tanait hirdető szocialista, forradalmi és nemzetközi diákokkal.

Egyébiránt, hogy a küzdelem sikeres legyen, országszerte misézni fognak, hogy az istent is megnyerjék a szocialista diákok ellen folytatandó magasztos küzdelemhez, amely küzdelemre az egyetem rektorát is szép szavakkal így szólítja fel az Alkotmány:

„Az új rektornak tudomása van üzemleikről és gondoskodni fog róla, hogy az egyetemből ne csinálhassanak utszéli csapszékot.“

Budapest, szeptember 18.

Egy pofon végre fölébresztette a nyugodtan szunyókáló magyar politikusokat álmukból. Ezt a pofont — amelylyel más helyen részletesebben foglalkozunk — a „legalkotmányosabb“ királynak (akinek „megsértéseért“ éppen tegnap ítélték el egy elvtársunkat), keztüös keze osztotta a magyar parlamentnek. Mint mikor a pocsolyában nyugodtan alvó békák közé követ dobznak, olyan ijedt ugrálás és brekégés következett. A szabadelvű pártban épp úgy, mint a függetlenségi pártban, egyszerre tudatára jöttek annak, hogy — tenni kell valamit. A szabadelvűek értekezletet akarnak, a függetlenségi értekezletet fognak tartani. Sőt, mint olvassuk, a függetlenségi párt a képviselőházat is összehívhatja. Ezt már olyan sokszor olvastuk, hogy egyelőre el sem hiszszük.

A hadparancsra az ellenzék két lapja, a Magyarország és a Független Magyarországgal felelnek — sok-sok bombaszt közegett —, hogy az adózás megtagadására hívják fel a közönséget. Micsoda bátorság! Most, mikor még a kormány is elismeri, hogy az ex-lex miatt amugy is csak az fizet adót — aki akar!

A választói jogról megint nyilatkozott egy függetlenségi párti képviselő. Babó Mihály, Halas város képviselője, beszámolójában a következőket mondotta:

Az általános választói jogra nézve álláspontja, hogy mindazok a férfiak, akik a köz-, a társadalmi- és a mindennapi élet terén akár szellemi, akár testi munkájukkal közreműködnek, akik a nemzet jogai, érdekei ellen nyilvánvaló cselekedetet el nem követnek, — a magyar nyelvet szóval és írásban tökéletesen bírják s a törvény értelmében önjoguk: kell, hogy a képviselő választói joggal felruháztassanak.

Ez nagyon csalafinta válasz! Miért nem mondta egyenesen, hogy követeli az általános választói jogot? És ha a fenti álláspontja van — miért téri, hogy pártja elárulja ezt a követelést?!

A drezdai pártgyűlés.

— A hétfői tárgyalás. —

A pártvezetőség jelentése után mindjárt áttértek azon kérdés megvitatására, hogy lehet-e elvtárs polgári lap szerkesztője vagy munkatársa. A kérdés megvitatására főleg az adott okot, hogy egy Zukunft nevű ugynevezett „független“ lapba — mely radikálisnak néha ugyan radikális, de a párt ellen többször támadást intézett — több neves elvtárs dolgozott, sőt Bernhard nevű elvtárs, ki a lap redés munkatársa és azonkívül egy berlini polgári lap szerkesztője, egy cikkben erős támadást intézett a párt-erkölcs ellen. Ez tavasszal történt. A cikkre Mehring elvtárs felelt a „Neue Zeit“ tudományos pártlapban. Keményen kielt azon elvtársak ellen, akik polgári lapokba dolgoznak. Ekkor többen: (Dr. Braun, Lili Braun, Göhre) kérdést intéztek a pártvezetőséghez, hogy lehet-e elvtárs polgári lap munkatársa, mire a pártvezetőség egyhangulag a következő határozatot hozta:

1. Megegyezhetőnek tartható-e a párt érdekeivel, hogy párttagok, mint szerkesztők és munkatársak részt vesznek oly polgári sajtó vállalatokban, melyek a szocialdemokrata pártot „ellen-séges“ vagy „rosszakaratu“ módon teszik bírálat-tárgyává? A válasz: nem!

2. Lehet-e párttag olyan polgári lapnak szerkesztője vagy munkatársa, amelyre a fentemlíttetek nem vonatkoznak? E kérdésre igenel kell felelni, amennyiben olyan állásokról van szó, melyekben az elvtárs nem kénytelen a szocialdemokrata párt ellen irni vagy az ellen irányított támadásokat felvenni. A párt érdekében, valamint az ily állásokban levő elvtársak érdekében van, hogy az utóbbiakra ne bizzanak a pártban bizalmi állást, mert ezek a nevezett állásokat előbb vagy utóbb maguk-magukkal vagy a párttal-összeütközésbe hozzák.

Mint hogy nemsokára bekövetkeztek a választások, a további vitát a kongresszusra halasztották az elvtársak. A pártvezetőség pedig az elvtársaknak adott feleletet indítvány alakjában terjesztette a kongresszus elé. E körül folyt a vita:

Braun dr.: Nem helyeslem a pártvezetőség indítványát. Nem szabad korlátozni az elvtársak szabad véleménynyilvánítását. Hogy melyik az „ellen-séges“ vagy „rosszakaratu“ lap a párttal szemben, azt nem lehet határozottan megállapítani. Csak nem akarja a párt minden hónapban indexre irni azokat a lapokat, melyekbe nem szabad irni? Marx és Engels is dolgoztak polgári lapokba. Liebknecht a bécsi „Fackel“-be is írt két cikket, mely lap különben ellenségesen viselkedett az oszt-trák párttal szemben. Kautsky is dolgozott a „Frankfurter Zeitung“-ba, melyet én a legjobb német lapnak tartok. Ha szabad felszólalnom ellenséges gyűlésen, szabad-jon irnom ellenséges lapokba. Azt mondja erre Kautsky, hogy különbség van lap és gyűlés között. Ha a gyűlésen be kellene mutatni a beszéd kéziratát a gyűlés elnökének és csak az beszélhetne, kinek azt az elnök megengedné, bizonyára nem kapnék szót és minthogy ez nincs így, azért beszélhetek csak ily gyűlésen. A szerkesztő azonban csak azt közli, ami megfelel neki. Ez nem áll. Ha egy polgári lapnak írok valamit, megkövetelem, hogy változtatás nélkül közöljék azt. Mehring ne szidja le azokat, akik polgári lapokba irnak, mert mindenki beszélhet, csak ő